

REFERAT Økonomi-, Erhvervs- og Uddannelsesudvalget d. 17-03-2025

Mødedato Mandag d. 17. marts 2025 kl. 14:00

Mødested A1.158 - BROEN - Fællesmøde med BFU

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af aftale vedr. relationel velfærd..... 3

Punkt 62: Godkendelse af aftale vedr. relationel velfærd

34.00.00-P20-2-24

Kommunikation

DIR BFU SOS BSK KFU BYB MIN ØKE BYR

X

X

X

Sagsbehandler: Grethe Wilmoes

Øvrige sagsbehandlere:

Resume

Børne- og Familieudvalget blev på møde i december (punkt 144) orienteret om proces for social investering i Relationel Velfærd. Økonomi-, Erhvervs- og Uddannelsesudvalget behandlede på mødet den 24. februar (punkt 42) en sag om mulige tværgående principper angående sociale investeringer med henblik på at sikre økonomisk gennemførelse.?

I forlængelse heraf fremlægges aftale til godkendelse om etablering af en social effektinvestering i Relationel Velfærd. Aftalens parter er Herning Kommune, Den Sociale Kapitalfond og RELATION.dk.?

Implementering af Relationel Velfærd på serviceområde 16, Børn og Familie, sker med understøttelse fra RELATION.dk, som finansieres af Den Sociale Kapitalfond. Der er aftalt fem temaer for mulig effekt. Konstruktionen bygger på incitament til succes hos alle partnere: Såfremt effekten opnås, skal Herning Kommune tilbagebetale udgifterne til implementering inkl. en bonus. Hvis der ikke opnås effekt i henhold til initiativet, sker ingen betaling fra kommunen. Hvis serviceområde 16, Børn og Familie har succes med Relationel Velfærd, vil effekten for kommunen også ses ud over aftaleperioden. Tilsvarende forventes effekten at kunne ses på øvrige sociale serviceområder over tid.

Hvis planen godkendes, vil implementering af Relationel Velfærd begynde i maj 2025. Aftaleperioden strækker fra 2026 til 2028.

Sagsfremstilling

Den faglige ambition med Relationel Velfærd er at skabe bedre rammer for en tidlig helhedsorienteret indsats. Hjælpen skal i højere grad tilrettelægges sammen med familierne og i mindre grad for familien. Familierne skal kunne se sig ind i de løsninger, der peges på. Formålet er, at børn og familier i højere grad kan få den hjælp, de ønsker, når de har brug for den. En bærende søjle i Relationel Velfærd er, at børn og forældre systematisk og løbende giver de fagprofessionelle feedback på, hvordan de oplever sig hørt, forstået og hjulpet. Målet er at forebygge, at udfordringer vokser sig større og dermed dyrere.

Relationel Velfærd er mest af alt en tilgang til mødet med borgerne. Det er ikke en metode, men en generel måde at arbejde og tænke socialfagligt på. Derfor er implementeringsarbejdet omfangsrigt og skal ses over tid. Relationel Velfærd som tilgang "bygger ovenpå" den aktuelle Samarbejdsmodel på børne- og ungeområdet. Samarbejdsmodellen består fortsat. Centralt i Relationel Velfærd er et tæt samarbejde på tværs af fagprofessionelle aktører og et tæt samarbejde med familierne. Medarbejderne skal i højere grad arbejde, hvor børn og familier har deres hverdag. Relationel Velfærd rummer på den måde også et tættere samarbejde mellem almenområdet og socialområdet om at understøtte familier med børn i dagtilbud og skoler. Erfaringer fra andre kommuner viser, at en relationelt baseret indsats, som Relationel Velfærd, har en stærk forebyggende effekt, idet den reducerer behovet for indgribende foranstaltninger og skaber mere bæredygtige løsninger for både familier og samfund.

En af gevinsterne i samarbejdet med Den Sociale Kapitalfond (SKF) er, at de - udover risikovillig kapital - bidrager med en systemisk tilgang til partnerskaber, effektmåling og løbende implementering for at sikre de bedst mulige effekter. Gevinsten ved at samarbejde med RELATION.dk er, at de bidrager til en klar systematik i arbejdet med Relationel Velfærd, herunder løbende supervision og tilpasning samt tolkning af den kontinuerligere feedback fra borgerne. Tilsammen tilføres udviklingsarbejdet langt flere "muskler", end området selv kan mobilisere.

De to fonde er gensidigt afhængige/motiveret for at opnå de bedste resultater: Hvis effekten ikke opnås, taber SKF sin investerede kapital samt muligheden for at få et finansielt afkast. RELATION.dk vil udelukkende få dækket sine omkostninger. Det er betydningsfuldt for processen og øger robustheden i et flerårigt forløb. En væsentlig sideeffekt er

troen på, at samarbejdet med en ekstern investor som SKF skærper det interne resultatfokus. Der er tiltro til, at det eksterne samarbejde i denne case gør området dygtigere på flere niveauer.

Det centrale i forhandlingerne med SKF har været et acceptabelt niveau af risiko på begge sider af bordet. Investeringen er isoleret til et enkelt serviceområde, Serviceområde 16, Børn og Familie. Det er et område, der over årene har været økonomisk presset, og hvor presset forventes at være vedvarende.

Aftalens præmis er, at succes kan tilskrives Relationel Velfærd. Der er enighed om fem succeskriterier, der kan føre til gevinstbetaling:

1. Fald i udgifter til foranstaltninger på det samlede regnskab for myndighed (renset for punkt 2 og 3)
2. Fald i udgifter til forsørgelse til forældre (tabt arbejdsfortjeneste)
3. Fald i antal sager, der får egne ambulante indsatser
4. Udvikling af udgifter pr. indbygger på området sammenlignet med gennemsnittet på landsplan
5. Borgernes oplevelse af serviceniveauet (dels anbringelser med tvang, dels borgerevaluering på app)

Alle fem kriterier indikerer, at indsatsen har en positiv effekt på området. Det er dog ikke sikkert, at den positive effekt kan kapitaliseres ved, at et mindreforbrug på serviceområde 16 opstår til at finansiere gevinstbetaling. Eller sagt på en anden måde: Budgettet for serviceområde 16 øges ikke af, at Hernings udgifter stiger forholdsmæssigt mindre end landsgennemsnittet, hvis udgifterne stadig overstiger budgettet. Tilsvarende øges budgettet ikke i sig selv i kraft af, at borgerne oplever sig hørt, forstået og hjulpet.

Økonomi

Indsats og aftaleperiode

Det forventede investeringsbeløb forventes at være 4 mio. kr. Pengene betaler RELATION.dk's indsatser til? efteruddannelsen af medarbejdere i Relationel Velfærd. Beløbet dækker RELATION.dk's udgifter. Investeringscasen kan i forhold til et optimalt resultat beløbe sig til 5,6 mio. kr. De 1,6 mio. kr. Herning Kommune maksimalt kan komme til at betale "mere" skal ses i sammenhæng med dels, at den eksterne part bærer risikoen for værdien af at investere 4 mio. kr. i Relationel Velfærd, dels at investeringsbeløbet ikke indeholder et forventet overskud, da dette først udbetales, såfremt der realiseres gode effekter, dels den knowhow og goodwill, samarbejdet genererer.

Indsatsen forventes at begynde i maj 2025, og investeringsperioden løber fra 2026 til 2028. Hvert år, når regnskabsdata fra det foregående år foreligger, udarbejdes en opgørelse over succeskriterierne for at vurdere, om de aftalte resultater er nået, og hvor stor en tilbagebetaling, det udløser.

For at fastholde incitamentet i hele perioden er der fastsat et maksimalt beløb, som hvert succeskriterium kan udløse årligt.

Succeskriterier og økonomiske rammer

1. Fald i udgifter til foranstaltninger i myndighedens samlede regnskab

- Måles som et fald i udgifter sammenlignet med det foregående år, der fungerer som baseline.
- Eventuelle udfordringer, for eksempel hvis samme personer indgår i andre investeringscases, kan isoleres fra opgørelsen.
- Renset for punkt 2 og 3.
- Maksimal udbetaling: 5,58 mio. kr. i hele perioden.

2. Fald i udgifter til forsørgelse af forældre (tabt arbejdsfortjeneste)

- Samme målemetode som punkt 1.
- Maksimal udbetaling: 2 mio. kr. i hele perioden (efter statsrefusion på 50 %).

3. Fald i antal sager med ambulante indsatser fra BF Ambulante (egne indsatser fra Markedspladsen)

- Måles som et fald i sager sammenlignet med det foregående år.
- Pris pr. sag beregnes ud fra gennemsnittet i perioden 2022-2024
- Maksimal udbetaling: 3 mio. kr. i hele perioden.

Succeskriterier 1, 2 og 3 kan samlet maksimalt udløse 2 mio. kr. pr. år.

4. Udvikling i udgifter pr. indbygger sammenlignet med landsgennemsnittet

- Måles som et fald i udgiftsudviklingen i Herning i forhold til resten af landet.
- Maksimal udbetaling: 1 mio. kr. i hele perioden.

5. Borgernes oplevelse af serviceniveauet

- To delmål:
 1. Fald i antallet af tvangsanbringelser sammenlignet med året før.
 2. Forældrenes vurdering af serviceniveauet via en app udviklet til formålet.
- Maksimal udbetaling: 1 mio. kr. i hele perioden.

Succeskriterier 4 og 5 kan samlet maksimalt udløse 0,66 mio. kr. pr. år.

Øvrige bemærkninger:

- Alle succeskriterier tilsammen kan maksimalt udløse 5,58 mio. kr. over hele måleperioden.
- Alle beløb i succeskriterierne vil blive indekseret for at korrigere for pris og lønudvikling.
- Succeskriterier 1, 2 og 3 kan helt eller delvist kapitaliseres på serviceområde 16, hvis effekten opnås.
- Succeskriterier 4 og 5 kan derimod ikke umiddelbart kapitaliseres.

Udtrykket at *succeskriterier ikke kan kapitaliseres*, betyder, at de ikke direkte kan omsættes til økonomiske besparelser i budgettet på en måde, der giver økonomisk råderum. Der vil i så fald være behov for en alternativ finansieringsløsning.

Risikoafdækning og gevinsthåndtering

Princippet med en social investering er, at en ekstern investor bærer den økonomiske risiko. Det betyder, at Herning Kommune kun skal betale, hvis der opnås relevant effekt.

Som det fremgår ovenfor, anvendes såkaldte ”indikatorer” til at vurdere, hvad gevinstbetalingen skal være. Indikatorerne udtrykker sandsynlighed for, at indsatsen har haft effekt.??

Hovedscenariet er, at det er en god idé at investere forebyggende. Både for borgerne i fokus og for kommunens økonomi.

For kommunens vedkommende effektueres en investering, når der både er en klar formodning og et solidt grundlag for, at den værdiskabelse, der kommer ud af investeringen mindst står mål med kommunens gevinstbetaling. Men også, at der langt henad vejen er mulighed for, at vi som kommune kan kapitalisere og selv høste gevinster over en årrække, som modsvarer værdiskabelsen for kommunen. Ofte i form af en kommunal besparelse, men det kan også være i forebyggelse af en kommende udgift.?

Der kan, som det fremgår, her opstå den situation, at der ifølge indikatorerne har været en effekt, som udløser betaling, men som ikke ses direkte i regnskabet, og som derfor ikke kan bidrage til betaling af værdiskabelse som følge af investeringen.

For at afhjælpe denne form for risiko i investeringen skal der ske en afdækning. Alt afhængig af den konkrete case er der som udgangspunkt tre måder at håndtere en sådan risikoafdækning:

1. Det eller de relevante serviceområder afdækker selv risikoen, herunder kan den traditionelle overførselsadgang anvendes
2. Der kan etableres et økonomisk sikkerhedsnet/underskudsgaranti i den konkrete case, hvis det vurderes hensigtsmæssigt. Der vil i sagens natur være tale om et engangsbeløb som alt afhængig af størrelse vil kunne etableres på forskellig vis
3. Endelig kan der arbejdes med en mere generel og dermed større intern pulje til afdækning af finansieringsrisikoen.

I den aktuelle case er gevinstbetalingsrisikoen primært knyttet til indikator 4 og 5, og udgør som udgangspunkt 2 mio. kr.

Børne- og Familieudvalget har i forbindelse med regnskabsafslutningen godkendt overførsel på serviceområde 16 af 1,6 mio. kr. til risikoafdækning. Økonomi-, Erhvervs- og Uddannelsesudvalget vil i forbindelse med udvalgets overførselssag, som behandles på dagsorden den 17. marts kunne disponere et yderligere beløb til risikoafdækningen. På denne vis kan der etableres en fælles risikoafdækning i den konkrete case.

Hvad angår håndteringen af eventuel gevinst ud over gevinstbetalingen, herunder den eventuelt løbende gevinst efter investeringsperioden, foreslås, at der sker stillingtagen til dette ved afslutningen af investeringsperioden med mindre, at det bliver aktuelt tidligere. Ved afslutningen vil der, alt andet lige, være et større overblik og grundlag til at vurdere den fremadrettede budgethåndtering.

Indstilling

Underdirektøren for Direktionens Stab indstiller,

at aftalen om effektinvestering i Relationel Velfærd godkendes

at udvalget drøfter og beslutter model for afdækning af risiko.

Beslutning

Økonomi-, Erhvervs- og Uddannelsesudvalget og Børn- og Familieudvalget tiltræder, at aftalen om effektinvestering i Relationel Velfærd godkendes – og godkender model 1 for afdækning af risiko,

idet der i alt afsættes to mio. kr. til risikoafdækning - finansieret med 1,6 mio. kr. som angivet og 0,4 mio. kr. fra mindreforbrug på Serviceområde 20 Administration i 2024, som herefter tilvejebringes i udvalgets overførselssag.

De to mio. kr. afsættes på Serviceområde 16 Børn og Unge.

Økonomi-, Erhvervs- og Uddannelsesudvalget indstiller herefter sagen til Byrådet.